

Σομαλία: ένας αιματηρός εμφύλιος

του Δημήτρη Τσώλα

Το παρόν άρθρο καλύπτει την ιστορία του Σομαλικού εμφυλίου πολέμου από το ξεκίνημά του το την δεκαετία του '80 έως και σήμερα καθώς και τις συνέπειες το αντίκτυπο που είχε ο εμφύλιος στον κοινωνικό και πολιτικό, κυρίως, τομέα της χώρας.

Η σύρραξη ξεκίνησε από την αντίσταση κατά του καθεστώτος του Σιάντ Μπαρε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Από το 1988 έως το 1990, οι σομαλικές Ενοπλες Δυνάμεις ενεπλάκησαν με διάφορες ένοπλες ομάδες ανταρτών, συμπεριλαμβανομένου του Δημοκρατικού Μετώπου για τη Σωτηρία της Σομαλίας στα ΒΑ της επικράτειας, το Εθνικό Κίνημα της Σομαλίας στα ΒΔ και το Ηνωμένο Κογκρέσο της Σομαλίας Νότια. Οι ένοπλες φυλετικές ομάδες της αντιπολίτευσης κατόρθωσαν τελικά να ανατρέψουν την κυβέρνηση Μπαρέ το 1991.

Διάφορες ένοπλες ομάδες άρχισαν να ανταγωνίζονται για επιρροή στο κενό εξουσίας και ακολούθησε αναταραχή, ιδιαίτερα στον Νότο. Στην περίοδο 1990-92 κατέρρευσε το δίκαιο προσωρινά λόγω των συνεχιζόμενων μαχών. Οι συγκρούσεις επιτάχυναν την άφιξη των στρατιωτικών παρατηρητών τη UNOSOM του ΟΗΕ τον Ιούλιο του 1992, ακολουθούμενη από μεγαλύτερες ειρηνευτικές δυνάμεις. Οι συγκρούσεις ανάμεσα στις διαφορετικές φράξιες συνεχίστηκαν στον Νότο. Με την απουσία κεντρικής κυβέρνησης, η Σομαλία έγινε ένα «αποτυχημένο κράτος». Ο ΟΗΕ αποσύρθηκε το 1995, έχοντας υποστεί σημαντικές απώλειες, χωρίς ωστόσο να αποκατασταθεί κάποια κεντρική αρχή. Μετά την κατάρρευση της κεντρικής κυβέρνησης, υπήρξε επιστροφή στον εθιμικό και θρησκευτικό νόμο στις περισσότερες περιοχές της χώρας. Το 1991 και το 1998 δημιουργήθηκαν δύο αυτόνομες περιφερειακές κυβερνήσεις στο βόρειο τμήμα της χώρας. Το γεγονός οδήγησε σε σχετική μείωση της έντασης των μαχών, με αποτέλεσμα το Διεθνές Ερευνητικό Ινστιτούτο της Στοκχόλμης για την Διεθνή Ειρήνη (SIPRI) να αφαιρέσει την Σομαλία από τον κατάλογο των σημαντικών ένοπλων συγκρούσεων για τα έτη 1997 και 1998.

Το 2000 σχηματίστηκε η Μεταβατική Εθνική Κυβέρνηση, ακολουθούμενη από τη Μεταβατική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση (MOK) το 2004. Η τάση για περιορισμό των συγκρούσεων σταμάτησε το 2005, με αποτέλεσμα να λάβει χώρα καταστροφική σύγκρουση στον Νότο στο 2005-07. Ωστόσο, οι μάχες ήταν πολύ μικρότερη κλίμακας και έντασης από ό,τι στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Το 2006 τα αιθιοπικά στρατεύματα κατέλαβαν το μεγαλύτερο μέρος της νότιας επικράτειας από τη νεοσυσταθείσα Ένωση Ισλαμικών Δικαστηρίων (ICU). Εν συνεχεία η ICU κατακερματίστηκε σε πιο ριζοσπαστικές ομάδες, κυρίως την Αλ-Σαμπάαμπ, οι οποίες έκτοτε βρίσκονται σε σύγκρουση με την κυβέρνηση της Σομαλίας και την ειρηνευτική δύναμη της AMISOM για τον έλεγχο της χώρας. Η Σομαλία βρισκόταν στην κορυφή του Ετήσιου Καταλόγου Ευάλωτων Κρατών για έξι χρόνια μεταξύ του 2008 και του 2013.

Τον Οκτώβριο του 2011, μετά από προπαρασκευαστικές συναντήσεις, στρατεύματα της Κένυας εισήλθαν στη νότια Σομαλία (Αποστολή Linda Nchi) για την καταπολέμηση της Αλ-Σαμπάαμπ και τη δημιουργία μιας ουδέτερης ζώνης στο εσωτερικό της Σομαλίας. Τα στρατεύματα της Κένυας ενσωματώθηκαν επισήμως στην πολυεθνική δύναμη τον Φεβρουάριο του 2012. Αργότερα ιδρύθηκε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Σομαλίας τον Αύγουστο του 2012, η πρώτη κεντρική κυβέρνηση στη χώρα από την αρχή του εμφυλίου πολέμου. Διεθνείς φορείς και αναλυτές άρχισαν στη συνέχεια να περιγράφουν τη Σομαλία ως «ευάλωτο κράτος», που έχει κάνει κάποια πρόοδο προς τη σταθερότητα. Τον Αύγουστο του 2014, η κυβέρνηση με την Επιχείρηση Ινδικός Ωκεανός ξεκίνησε την εκκαθάριση των υπολοίπων θυλάκων των ανταρτών στην επικράτεια.

Σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία στην περίοδο 2015-2016 συνεχίστηκαν οι ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Σομαλίας (SFG), της Αποστολής της Αφρικανικής Ένωσης στη Σομαλία και των ειρηνευτικών δυνάμεων (AMISOM) με την Αλ-Σαμπάαμπ στην κεντρική και νότια Σομαλία. Η SFG και η AMISOM επέκτειναν τις περιοχές που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους, εκτοπίζοντας την Αλ-Σαμπάαμπ από κεντρικές πόλεις της ΝΔ επικράτειας. Όλα τα

μέρη της σύγκρουσης υπήρξαν υπεύθυνα για [εγκλήματα](#) βάσει του διεθνούς δικαίου και παραβιάσεις των [ανθρωπίνων δικαιωμάτων](#), τα οποία παρέμειναν ατιμώρητα. Ένοπλες ομάδες συνέχισαν να [απαγάγουν](#), βασανίζουν και σκοτώνουν [αμάχους](#) παράνομα. Ο βιασμός και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας ήταν ευρέως διαδεδομένες και εμποδίστηκε η πρόσβαση σε οργανισμούς βοήθειας σε ορισμένες περιοχές. Τρεις [δημοσιογράφοι](#) έχασαν τη ζωή τους, άλλοι δέχτηκαν επιθέσεις, παρενοχλήσεις ή πρόστιμο και βαριές ποινές στα δικαστήρια.

Απώλειες

Σύμφωνα με το *Necrometrics*, περίπου 500.000 άνθρωποι εκτιμάται ότι έχουν σκοτωθεί στη Σομαλία από την αρχή του εμφυλίου πολέμου το 1991. Η *Armed Conflict Location & Event Dataset* εκτιμά ότι 3.300 άνθρωποι σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης το 2012, με τον αριθμό των θανάτων να μειώνεται ελαφρά το 2013 σε 3.150.

Στην περίοδο 2015-16 η Διεθνής Αμνηστία εκτιμά ότι πάνω από 500 άνθρωποι σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν από ένοπλες συγκρούσεις και γενικευμένη βία και τουλάχιστον 50.000 άνθρωποι εκτοπίστηκαν.

Ποια είναι η κατάσταση στην Σομαλία;

Αρχικά, στη Σομαλία, υπάρχουν διώξεις λόγω φυλής/συρράξεις/εμφύλιος πόλεμος: Η κατάσταση χαρακτηρίζεται επικίνδυνη, διότι ειδικά στη κεντρική και στη νότια Σομαλία υπάρχουν συγκρούσεις για διάφορους λόγους, πχ. βεντέτες, πόροι, γενικότερο καθεστώς εγκληματικότητας πχ στη πόλη Mogadishu. Ταυτόχρονα, η Σομαλία έχει δεχτεί επιθέσεις γενικότερα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι αεροπορικές επιθέσεις από τις ΗΠΑ το 2017 έξω από το χωριό Darusalaam. Μετά από την έκθεση της Αμερικανικής Διοίκησης της Αφρικής, υπήρξε παραδοχή και λογοδότησε η Αμερική.

Ο Deprose Muchena, Διευθυντής της Διεθνούς Αμνηστίας για την Ανατολική και Νότια Αφρική, δήλωσε: «Πρόκειται για ένα ευπρόσδεκτο, αν και καθυστερημένο, βήμα για την παροχή αλήθειας και λογοδοσίας για τα θύματα αεροπορικών επιθέσεων των ΗΠΑ και τις οικογένειές τους στη Σομαλία και όχι μόνο. Είναι σοκαριστικό ότι χρειάστηκε περισσότερο από μια δεκαετία μυστικού αεροπορικού πολέμου της AFRICOM στη Σομαλία για να συμβεί αυτό.

Πέρα από αυτά, Ισλαμιστές μαχητές (τζιχαντιστές), πχ από την οργάνωση Σεμπάμπ, έχουν δολοφονήσει πλήθος αθώων ανθρώπων στο όνομα του ιερού πολέμου κατά των «εισβολέων άπιστων» και η Σεμπάμπ μάλιστα, έχει αντίκτυπο σε αρκετά τμήματα της Σομαλίας. Οι τρομοκρατικές ενέργειες λοιπόν και ο εξαναγκασμός για συμμετοχή σε αυτές, είναι συχνό φαινόμενο.

Έλλειψη πόρων, λιμοί κλπ: Στη Σομαλία επικρατεί ξηρασία και ως απόρροια αυτό οδηγεί στη λιμοκτονία του πληθυσμού, αφού οι σοδιές είναι λίγες. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ 2,9 εκατομμύρια άνθρωποι από τη Σομαλία κινδυνεύουν να πεθάνουν από τη πείνα. Η πείνα αυτή οφείλεται και στη γενικότερη τρομοκρατία, τις εμφύλιες συρράξεις που δυσχαιρένουν τη δυνατότητα ανθρωπιστικής βοήθειας, όταν αυτή δίνεται. Φέτος επίσης, ακούστηκε έντονα το πρόβλημα σε κάποιες χώρες, όπως η Σομαλία, για τα σμήνη ακρίδων που καταστρέφουν τις σοδιές. Σε κάθε περίπτωση, η ξηρασία αυτή οδηγεί σε μία επιδημία πείνας.

Υπάρχουν και επιδημίες, όπως η χολέρα. Το ποσοστό θνησιμότητας από την ασθένεια, που μεταδίδεται μέσω του μολυσμένου νερού ή του φαγητού, φτάνει το 2,1% στο σύνολο της Σομαλίας, διπλάσιο από το ποσοστό που ο ΠΟΥ κηρύσσει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, δήλωσε το 2017, ο εκπρόσωπος του οργανισμού Τάρικ Γιασάρεβιτς.

Οι γυναίκες, τα ανάπηρα άτομα, τα παιδιά απειλούνται διαρκώς και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Αρχικά, υπάρχει τεράστια εκμετάλλευση παιδιών για οικονομικά ωφέλη. Η Σομαλία έχει εφαρμόσει σε πολλές κοπέλες τη κλειτοριδεκτομή, μια βάρβαρη πρακτική που αποσκοπεί στη «διατήρηση της ηθικής των γυναικών», την απουσία ευχαρίστησης κατά τη σεξουαλική πράξη. Υπάρχει μεγάλη κινητοποίηση για τη ποινικοποίηση αυτού του εθίμου παντού, κάτι που ευτυχώς

έχει πλέον συμβεί σε πολλές χώρες της Αφρικής. Ωστόσο, υπάρχουν καταγγελίες για παραβίαση αυτής της νομοθεσίας και από τους ίδιους τους ανθρώπους της χώρας και γενικότερα.

Επίσης, στη Σομαλία επιτρέπεται ο γάμος ανηλίκων κοριτσιών, πχ στα 15, με κάποιο χρηματικό αντίτιμο και μάλιστα έχει κατατεθεί νομοσχέδιο για την νομιμοποίηση του γάμου ακόμα και στην ηλικία των 10 ετών. Φυσικά, υπήρξαν σφοδρές αντιδράσεις. «Κάποιες οικογένειες παντρεύουν τις κόρες τους για να μειώσουν το οικονομικό τους βάρος ή για να κερδίσουν χρήματα. Άλλες το κάνουν διότι πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο διασφαλίζουν το μέλλον τους ή τις προστατεύουν», δήλωσε η Ντίπα Παντιάν εκπρόσωπος της Unicef. «Ο πατέρας της Χάφσα την πάντρεψε όταν εκείνη ήταν 13 ετών με έναν άνδρα που του έδωσε 100 δολάρια. Εκείνη και η μητέρα της καταγγέλλουν ότι την χτυπούσε και τη βίαζε επί δύο χρόνια προτού τον πείσουν να της δώσει διαζύγιο. «Ο άνδρας αυτός είχε σεξουαλικές σχέσεις μαζί μου, πάντα με χτυπούσε», δήλωσε η Χάφσα που κάθεται δίπλα στη μητέρα της κρατώντας σφιχτά στην αγκαλιά της την κόρη της. «Μετανιώνω που γεννήθηκα».

Γενικότερα όμως, τα παιδιά συχνά ζουν σε εμπόλεμες ζώνες/αναγκάζονται να συμμετέχουν σε συρράξεις, υπομένουν βασανιστήρια και σωματική/σεξουαλική κακοποίηση. Η οργάνωση Save the Children έχει δηλώσει πώς Σομαλία είναι μία από τις 3 πιο επικίνδυνες χώρες για παιδιά.

Βασανιστήρια/αστυνομική βία: Πέρα από όσα προαναφέρθηκαν, έχουν υπάρξει καταγγελίες, ειδικά για τη Κένυα, όπου πρόσφυγες προσπαθούν να πάρουν άσυλο και διαμένουν στους προσφυγικούς καταυλισμούς εκεί. Παράθεση ερώτησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Θέμα: Σομαλοί πρόσφυγες: χρήση βασανιστηρίων και βίας από την αστυνομία της Κένυα. Επί του παρόντος διαπράττεται στην Κένυα μια πολύ σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η κενυατική αστυνομία είναι υπεύθυνη για επανειλημμένα επεισόδια κακοποίησης των σομαλών προσφύγων, οι οποίοι αναζητούν άσυλο στους ειδικούς καταυλισμούς προσφύγων στην Κένυα, για να ξεφύγουν από μια χώρα που μαστίζεται από τον πόλεμο.

Η έκθεση «Welcome Kenya», η οποία εκπονήθηκε από την οργάνωση «Παρατηρητήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων» και βασίζεται σε συνεντεύξεις άλλων 100 προσφύγων, αναφέρει ότι η αστυνομία χρησιμοποιεί βασανιστήρια και βία, αυθαίρετες συλλήψεις, παράνομες κρατήσεις σε απάνθρωπες και εξευτελιστικές συνθήκες, απειλές απέλασης και άδικες κατηγορίες, με σκοπό την άδικη απόσπαση χρημάτων από τους νεοαφιχθέντες, είτε πρόκειται για άνδρες είτε γυναίκες και παιδιά. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αστυνομικοί βιάζουν τις γυναίκες.

Δεκάδες άνθρωποι που αναζητούν άσυλο προερχόμενοι από ολόκληρη τη Σομαλία, έχουν δηλώσει στο «Παρατηρητήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων» ότι η αστυνομία της Κένυας αγνόησε τις εκκλήσεις τους για δωρεάν διέλευση από τα σύνορα. Επίσης, όσοι δεν έχουν τη δυνατότητα να καταβάλουν τα άδικα τέλη για τη διέλευση των συνόρων, κρατούνται παράνομα από την αστυνομία ή υφίστανται ακόμη και ξυλοδαρμούς. Στις αρχές του 2010, εκατό ή ίσως και χίλιοι σομαλοί πρόσφυγες που δεν είχαν τη δυνατότητα να καταβάλουν το άδικο αντίτιμο, απελάθηκαν στη Σομαλία, παραβιάζοντας έτσι όχι μόνον το εσωτερικό δίκαιο της Κένυας, αλλά και το διεθνές δίκαιο.

Στη συνέχεια, η έκθεση αναφέρει ότι η κυβέρνηση της Κένυας αρνείται στους πρόσφυγες τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας εντός της χώρας, εάν δεν διαθέτουν ειδικές άδειες οι οποίες χορηγούνται για βάσιμους λόγους, όπως, για παράδειγμα, ιατρικές επισκέψεις. Η Κένυα επιχείρησε να δικαιολογήσει αυτούς τους υπερβολικούς περιορισμούς της ελεύθερης κυκλοφορίας, η οποία αποτελεί δικαίωμα κάθε ανθρώπου, ισχυριζόμενη ότι ήταν αναγκαία η λήψη των εν λόγω μέτρων για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης και της δημόσιας υγείας. Ωστόσο, όπως έχει επισημάνει επανειλημμένα η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, οι καταυλισμοί προσφύγων στην Κένυα είναι ζωτικής σημασίας για τους Σομαλούς, καθώς πριν από τη δημιουργία τους οι πρόσφυγες ήταν έρμαιο στα χέρια των λαθρεμπόρων και η αστυνομία εκμεταλλευόταν τη λαθραία διέλευσή τους κατηγορώντας τους για παράνομη είσοδο στην Κένυα και κρατώντας τους παράνομα εάν δεν πλήρωναν.

1. Γνωρίζει η Επιτροπή αυτήν την παραβίαση της απαγόρευσης των διώξεων και των βασανισμών των προσφύγων;

2. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού; Γιατί δεν συνεργάζεται με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, προκειμένου να προστατεύσει ένα από τα κατεξοχήν αναφαίρετα δικαιώματα του ανθρώπου, δηλαδή το δικαίωμα στη ζωή;»

Επιπρόσθετα, 31 χρόνια λειτουργεί ο προσφυγικός καταυλισμός του Νταντάαμπ της ανατολικής Κένυας. Εκεί μένουν πάνω από 200.000 πρόσφυγες, που συχνά καταγγέλλονται οι συνθήκες διαμονής, το αίσθημα της φυλάκισης που νιώθουν. Η κυβέρνηση της Κένυας δεν τους επιτρέπει να ζουν εκτός του καταυλισμού και έχουν γίνει καταγγελίες για απειλές επαναπροώθησης. Εδώ είναι ένα αναλυτικό άρθρο, με την ιστορία μιας οικογένειας από τη Σομαλία που έφυγε εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου

ΛΟΑΤΚΙ ταυτότητα & οροθετικά άτομα στον HIV: Με βάση τη νομοθεσία της Σομαλίας και συγκεκριμένα το άρθρο 409 έχει ποινικοποιηθεί ο διαφορετικός σεξουαλικός προσανατολισμός/ταυτότητα φύλου. Τιμωρείται κυρίως με φυλάκιση από 3 μήνες ως 3 χρόνια. Υπάρχει ακόμα και ο κίνδυνος για θανατική ποινή κυρίως στη Νότια Σομαλία, ειδικά στο Jubaland. Αυτό συμβαίνει επειδή συγκεκριμένα ισλαμικά δικαστήρια, βασίζονται σε νόμο της Σαρία και επιβάλλουν τη θανατική ποινή. Γενικά όμως κινδυνεύουν και από τους τρομοκράτες, τη κοινωνία λόγω της σεξουαλικής τους ταυτότητας και έχουν καταγραφεί εκτελέσεις ακόμα και εφήβων. Σε σχέση με την οροθετικότητα, δεν υπάρχει η κατάλληλη ιατρική περίθαλψη, με αποτέλεσμα τα οροθετικά στον HIV άτομα να αποκτούν AIDS και να καταστρέφεται πλήρως το ανοσοποιητικό τους σύστημα, σε αντίθεση με άλλες χώρες που πλέον μπορούν να έχουν μια χρόνια πάθηση και όχι μια καταλυτική νόσο. Με βάση αυτά λοιπόν, έχουν δολοφονηθεί οροθετικοί/ές με σκοπό την «αποτροπή της μετάδοσης του ιού». Ενώ έχουν υπάρξει εκστρατείες για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, πρόσφυγες έχουν δηλώσει ότι:

α) φοβούνται τον εξαναγκασμό για γάμο με οροθετικά επίσης άτομα,

β) ότι δέχονταν διακρίσεις και μέσα στα camp.

Παραπομπές σημειώσεις

1. ↑ Ken Menkhaus, '[Local Security Systems in Somali East Africa](#) [Αρχειοθετήθηκε](#) 2014-02-22 στο [Wayback Machine](#).,' in Andersen/Moller/Stepputat (eds.) , *Fragile States and Insecure People*, Palgrave, 2007, 73. [Αρχειοθετήθηκε](#) Φεβρουάριος 22, 2014 στη [Wayback Machine](#) του [Internet Archive](#)
2. ↑ Legum, Colin (1989). [Africa Contemporary Record: Annual Survey and Documents, Volume 20](#). Africa Research Limited. σελ. B-394.
3. ↑ Bongartz, Maria (1991). [The civil war in Somalia: its genesis and dynamics](#). Nordiska Afrikainstitutet. σελ. 24.
4. ↑ Central Intelligence Agency (2011). [«Somalia»](#). *The World Factbook*. Langley, Virginia: Central Intelligence Agency. Ανακτήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2011.
5. ↑ Central Intelligence Agency (2011). [«Somalia - Government - Judicial branch»](#). *The World Factbook*. Langley, Virginia: Central Intelligence Agency. Ανακτήθηκε στις 2 Μαΐου 2015.
6. ↑ Ken Menkhaus, "Local Security Systems in Somali East Africa," *Fragile States and Insecure People*, 2007, 73.
7. ↑ Jamal, Ahmad Rashid. [«Identifying Causes of State failure: The Case of Somalia»](#). Universität Konstanz Politik- und Verwaltungswissenschaften. Αρχειοθετήθηκε [από το πρωτότυπο](#) στις 22 Μαΐου 2015. Ανακτήθηκε στις 22 Μαΐου 2015.; Fergusson, James (13 January 2013). [«Somalia: A failed state is back from the dead»](#). *The Independent*. Ανακτήθηκε στις 18 May 2015.; Anderson, Jon Lee (14 December 2009). [«The Most Failed State»](#). *The New Yorker*. Ανακτήθηκε στις 18 May 2015.
8. ↑ Central Intelligence Agency (2003). [«Somalia - Government - Judicial branch»](#). *The World Factbook*. Langley, Virginia: Central Intelligence Agency. Ανακτήθηκε στις 18 Μαΐου 2015.

9. ↑ In 2007, Menkhaus wrote that '...armed conflict in Somalia has generally subsided since the early 1990s. Armed clashes continue to break out, but are nowhere near the scale and intensity of the fighting that destroyed Hargeisa in 1988–89 or Mogadishu in 1991–92. Menkhaus, FSIP, 2007, 75.
10. ↑ Menkhaus 2007, op. cit., 76.
11. ↑ Messner, J.J. (24 June 2014). «[Failed States Index 2014: Somalia Displaced as Most-Fragile State](#)». The Fund for Peace. Αρχειοθετήθηκε από [το πρωτότυπο](#) στις 2015-05-04. Ανακτήθηκε στις 18 May 2015.